

Arkivsaksnummer: 2023/19793-2

Saksbehandler: Trond Erik Buttingsrud

Dato: 25.06.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Hallingskarvet nasjonalparkstyret	27-2023	28.06.23

Overvåkingsprogram for smågnagere med kamerafeller - Norsk institutt for naturforskning.

Forvalters innstilling

Hallingskarvet nasjonalparkstyret gir Eivind Flittie Kleiven ved Norsk institutt for naturforskning (NINA) dispensasjon til å sette opp kamerafeller i forbindelse med overvåkingsprogram for smågnagere.

Dispensasjonen gjelder oppsetting av 36 kamerafeller fordelt på to klynger, og endret plassering på eksisterende kamerafeller ved Torbjørnsstølen. To nye klynger med kamerafeller kan gjennomføres i Finse biotopvernområde og Hallingskarvet nasjonalpark.

Dispensasjonen gjelder fra sommersesongen 2023 og til 2033. Miljødirektoratet er ansvarlig for opprydning av kamerafellene etter at dispensasjonen utløper.

Dispensasjonen er gitt med hjemmel i Naturmangfoldloven § 48.

Vilkår.

- Plassering av to nye klynger med kamerafeller skal skje i nært samarbeid med forvalter eller lokalt SNO. Når kamerafeller er satt ut skal liste over plassering sendes til Hallingskarvet nasjonalparkstyret.
- Kamerafellene skal merkes med informasjon om kontaktperson for fellene.
- NINA må skaffe til veie avtale med Miljødirektoratet om opprydningen av kamerafeller når dispensasjonen har utløpt.

Denne dispensasjonen er gitt etter verneforskriften. I tillegg til denne dispensasjonen må det innhentes tillatelse fra grunneier.

Hallingskarvet nasjonalpark er et område med få tekniske inngrep. Forvaltningen legger fortsatt opp til at inngrep skal behandles restriktivt. På samme tid ønsker forvaltningen å åpne opp for at ønsket aktivitet kan gjennomføres innenfor verneområdene. Forutsatt at ikke verneverdier blir skadelidende ønsker forvaltningen å legge til rette for at forskning kan gjennomføres i verneområdene. Installasjonene som kreves for å gjennomføre studiet er av et relativt beskjedent omfang, og vil etter styret sin vurdering kun ha svært avgrenset påvirkning på naturen. Styret kan ikke se at omsøkte tiltak vil ha negative konsekvenser for verneverdiene.

--- slutt på innstilling ---

Saksopplysninger

Eivind Flittie Kleiven ved Norsk institutt for naturforskning (NINA) søker i e-post av 01.06.2023 om dispensasjon til å sette opp kameratuneller for overvåking av smågnagere. Det søkes om å sette opp kameratuneller både i Finse biotopvernområde og Hallingskarvet nasjonalpark.

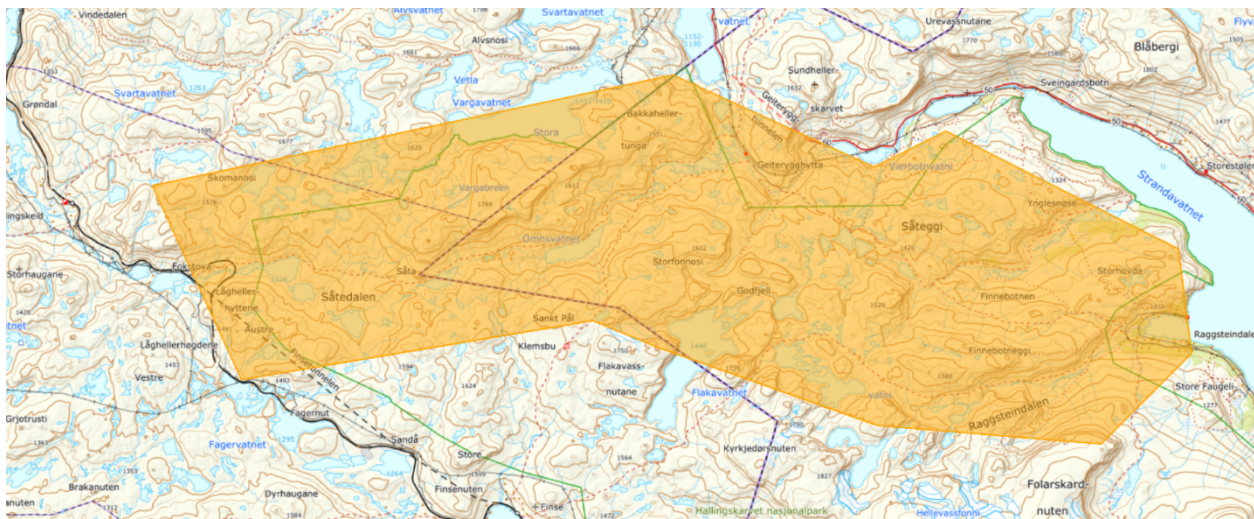
På oppdrag fra Miljødirektoratet skal NINA etablere et nasjonalt overvåkingsprogram for smågnagere basert på kamerafeller. Bakgrunnen for dette er at smågnagerbestandene har stor innflytelse på hvordan vegetasjonen, rovdyrbestandene (bla. flere rødlistede arter) og mengden av småvilt utvikler seg.

Det er over mange år drevet smågnagerfangs ved Finse. NINA ønsker å videreføre overvåkingen i de gamle smågnagerfeltene på Finse ved hjelp av kamerafeller. Utplasseringen av kamerafeller ble etablert i 2021, med utplassering av totalt 8 kamerafeller fordelt på to områder (Figur 1). Det kan være aktuelt å justere plasseringen av disse noe med tanke på å få litt større geografisk spredning (minimum 300 m mellom hvert kamera). Bakgrunnen for ønsket om å videreføre overvåkingen i disse områdene, er blant annet at det vil gi grunnlag for kalibrering av de tidligere klappfellefangstene.

Figur 1. Røde «knappenåler» viser plassering av feller utplassert i 2021.

Overvåkingsprogrammet ønsker å utvide forskningsområdet med to nye klynger med feller. Kamerafellen plasseres i klynger i lav- og mellomalpin sone. Og det fokuseres på å finne områder med de tre viktigste smågnagerhabitatene (snøleier, myrkant/tuemark og lynchhei). Område for nye klynger er i søknaden beskrevet i figur 2.

Figur 2. Oranges området viser området NINA ønsker å undersøke for 2 nye klynger med kamerafeller.

Finne plassering av to nye klynger, og replassering av eksisterende feller ved Finse krever at NINA må ut i terrenget til fots for å finne gode plassering. Konkret plassering er derfor ikke bestemt.

Kamerafellene består av en ståltunell med et viltkamera montert i taket. Kamera har en bevegelsessensor slik at det vil ta bilder hver gang noe beveger seg gjennom tunellen. Kamerafellene vil plasseres i naturlige løpeganger for smågnagere og vil ikke bruke noen form for åte. For å hindre at snø føyer inn i boksen og dekker til linsa og for å stabilisere boksen vil de bygge en enkel steinformasjon rundt kameratunellen. Dette vil gjøres med stein fra umiddelbar nærhet til der kamerafellen etableres. Innsteiningen bidrar også til at kamerafellene blir lite synlige i terrenget (se figur 3). Kamerafellene står ute året rundt. De har god batterikapasitet slik at de bare trenger å besøkes en gang i året. På lokket til ståltunellen vil det stå et klistremerke med kort informasjon om prosjektet, QR-kode for lenke til prosjektsidene, samt kontaktopplysninger til SNO Geilo og prosjektleder ved NINA.

Figur 3. Bilder av innsteinede kamerafeller fra Varangerhalvøya nasjonalpark hvor disse har vært i drift siden 2014.

Samlet vil en overvåkingslokalitet bestå av 36 kamerafeller. Så langt det lar seg gjøre vil kamerafellen plasseres i 2 klynger (18 kamera i hver). Kamerafeller vil stå med 300-500 meters avstand, mens avstanden mellom klyngene vil være minst 3 kilometer. Totalt vil en klynge dekke et areal på 5-10 km².

Det søkes om at kamerafellene kan stå i verneområdene i 10 år.

(Tekst og bilder om overvåkingsprogrammet er hentet fra søknaden fra NINA.)

Det er et generelt forbud mot inngrep av alle slag i Hallingskarvet nasjonalpark, jf. Verneforskriften § 3 pkt. 1.1. og verneforskrift for Finse biotopvernområde, jf. § 3 pkt. 1.1. I forvaltningsplanen går det fram at det er et mål at verneområdene i Hallingskarvet kan benyttes til forskning og undervisning når det er nødvendig for kvalitet og resultat på forskings- eller undervisningsprogram, og så lenge det er i tråd med verneformålet. Så langt det er mulig skal forskningsaktiviteten legges til et område mindre enn 5 km fra forskingsstasjonen på Finse eller mindre enn 2 km fra Rallarvegen.

Søknaden vurderes etter dispensasjonshjemmel i naturmangfoldloven §48

Vurdering

Det blir drevet en utstrakt forskningsaktivitet innenfor verneområdene, særlig med utgangspunkt i forskningsstasjonen på Finse. Det forskes i dag innen flere fagfelt i verneområdet.

I forvaltningsplanen går det fram at det er et mål at verneområdene i Hallingskarvet kan benyttes til forskning og undervisning når det er nødvendig for kvalitet og resultat på forskings- eller undervisningsprogram, og så lenge det er i tråd med verneformålet. Forskningsstasjonen på Finse har verneområder på flere kanter. Det er vanskelig å se for seg at man kan utnytte den unike plasseringen til forskningsstasjonen uten å berøre vernede områder.

Hallingskarvet nasjonalpark og Finse biotopvernområde er områder med få tekniske inngrep. Overvåkingsprogrammet for smågnager legger opp til et stort antall nye innretninger i verneområdene. Dette er feller som skal stå ute over mange år. Dette er ikke kjent fra Varangerhalvøya nasjonalpark at fellene har negative innvirkninger på smågnagere eller predatorer av smågnager. De nedsteinede fellene vil ha en viss påvirkning på urørtheten i verneområdene. Hvor synlige de er for folk, er igjen avhengig av hvor de plasseres. Forvalter vil anbefale at fellene skjules godt. Gjerne ved under steinleggingen, legge steiner med «lavsiden» opp.

Det er lagt inn et stort område i søknaden over hvor nye klynger med feller kan plasseres. Det gjør det igjen vanskelig å gjøre konkrete vurderinger av plasseringer. Forvalter vil tilråde at styret gjør vedtak om plassering nå, med føringer for plassering. Hvis styret skal vente på eksakte plasseringer, vil dette kunne medføre endringer av plassering, og vanskeligere med å komme i gang med fellefangsten denne sommeren.

Omsøkt område ligger både i sommer- og vinterbeite for villrein. Fellene vil ikke være en utfordring for villreinen. Tilsyn med fellene vil ha en viss innvirkning, men ferdselen er av et svært lavt omfang. Forvalter vil anta at tilsyn vil skje på sommeren. Dette er et tidspunkt villrein kan tåle en viss forstyrning. I området rundt Finse er det fjellrev. Foruten yngletiden, kan fjellrev tåle en viss forstyrning. Rundt Hallingskarvet er det også reirlokalteter for rovfugl. Søker bør informeres om disse reirplassene når kamerafellene settes ut.

§ 10 Økosystemtilnærming og samlet belastning. Dette prinsippet er viktig for den totale belastningen av tiltak i verneområdet. Etter forvalter sin vurdering vil omsøkt

forskningsprogram ha liten økosystempåvirkning i verneområdene. Installasjonene er av et relativt beskjedent omfang, og vil etter forvalters vurdering ikke ha påvirkning på økosystemet.

Forvalter mener at kunnskapsgrunnlaget er godt i denne saken, og at naturmangfoldlovens § 9 dermed får mindre betydning. I og med at det er lav sannsynlighet for at naturmangfoldet vil bli berørt av vedtaket og det ikke kan påvises store effekter av tillatelsen på verdifulle naturtyper og arter, legger forvalter til grunn at det ikke er nødvendig å foreta vurderinger etter miljøprinsippene i naturmangfoldloven §§ 11 og 12.

Hallingskarvet nasjonalpark og Finse biotopvernområde er områder med få tekniske inngrep. Forvaltningen legger fortsatt opp til at inngrep skal behandles restriktivt. På samme tid ønsker forvalter å åpne opp for forskning som er viktig for å se utvikling og endringer i vår natur. Område hvor to nye klynger med kamerafeller kan ligge, er i søknaden beskrevet å kunne ligge utenfor de 5 kilometer fra Finse forskningsstasjon. At forskning bør ligge innenfor 5 kilometer til forskningsparken er anbefalt i forvaltningsplanen for Hallingskarvet nasjonalpark. Etter forvalter sin mening kan det være vanskelig å finne en god plassering for fellene med tanke på vegetasjonstype innenfor 5 kilometer til forskningsstasjonen. Forvalter vil derfor tilrådet at forvalter og SNO tar med seg signalet om plassering, når de er med å finne plassering for nye feller. Med de vilkår som ligger i vedtaket, mener forvalter at forskningsprogrammet kan gjennomføres uten at det vil ha negative konsekvenser for verneverdiene.